

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา กับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชกมล หาพินนา (Chomkamol Hapanna)¹ อรามศรี อาภาอดุล (Aramsri Arpha-adul)²

¹ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ:

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง 2) ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ประชากรในการศึกษานี้เป็นนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 320 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ทำการสุ่มโดยวิธีสุ่มเชิงระบบ (Systematic Sampling) โดยยึดห้องเรียนเป็นหลัก จำนวน 4 ห้อง จากทั้งหมด 8 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน และเก็บข้อมูลจากนักเรียนทั้งหมด ห้องละ 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป แบบมาตราประเมินค่า ชนิด 3 ช่วง และ 5 ช่วง ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และระดับความฉลาดทางอารมณ์ รวม 3 ตอน 40 ข้อคำถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเท่ากับ 0.83 และค่าความเชื่อมั่นของความฉลาดทางอารมณ์เท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test, F-test การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการ Scheffe ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบ้านเท่ากับ 2.26 ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก โดยมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นและด้านการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 3.65 และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับระดับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในทุกๆ ด้าน โดยมีความสัมพันธ์ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดเท่ากับ 0.34 และการอบรมเลี้ยงดูกับการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่นมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุดเท่ากับ 0.24 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา, ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน

ABSTRACT:

The purposes of this study were to 1) study the parents' child-caring style, 2) study the emotional intelligence level of students, and 3) study the relationship between parents' child-caring style and the emotional intelligence level of students. The populations in study were 320 students on 6 grade of Phyathai School under the Office of Bangkok Education Service Area 1, the data collected from samples in semester 1 on 2010 academic year by systematic sampling random in 4 classrooms

from 8 classrooms, 40 students in 1 classroom had 160 samples. The instruments was a questionnaire, compose of check-list, concerning general information rating scales amount 40 questions concerning child-caring style and emotional intelligence level which had a reliability of 0.83 and 0.87 respectively. The statistic used frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and scheffe' method. The results revealed that the majority of parents' child-caring style were democracy child-caring style at the highest mean was that and advice home-work at (= 2.26), the majority of the emotional intelligence of students at a high level was that the emotion acknowledge of others (= 3.65), and the relation with the others management at the highest level (= 3.65). The relationship between child-caring and a level of an emotional intelligence was positive in every aspect which building motivation on themselves had the highest coefficient correlation at 0.34, and the child-caring also the management of a relationship with others had the lowest coefficient correlation at 0.24 on statistic significance at 0.01.

Keywords: Parents' Child Rearing Style, Emotional Intelligence of Students

. บทนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสังคมให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพที่สังคมปรารถนา และระบบการศึกษาที่ดีจะต้องสร้างให้บุคคลประสบความสำเร็จความสำเร็จในที่นี้หมายถึงความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการประกอบอาชีพและความสำเร็จในชีวิต [1] ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 บททั่วไป มาตรา 6 ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข” นั่นคือระบบการศึกษามุ่งเน้นผลิตนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่เก่ง ดี และมีความสุข เพราะตระหนักว่าเป็นคุณลักษณะของการพัฒนาสติปัญญาร่วมกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่สามารถสร้างทรัพยากรของชาติให้มีความพร้อมในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข โดยพัฒนาตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาเพื่อก้าวสู่วัยผู้ใหญ่อย่างเต็มภาคภูมิ [2]

การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทำให้บุคคลตระหนักว่าประชาธิปไตยในการเรียน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นประชาธิปไตย มีความอิสระที่จะแสดงความคิดเห็น มีความเคารพในกันและกัน ครูรับฟังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าความรู้สึกของตนเป็นที่รับฟัง ไม่ใช่สิ่งที่ไม่มีความหมาย หรือไร้คนสนใจ การ

เรียนรู้เรื่องอารมณ์ เป็นหน้าที่ของครูอาจารย์ในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ คือ การช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความรู้สึก อารมณ์ของตน มีการแสดงออกที่เหมาะสมกับบุคคลและสถานที่ และมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น การเริ่มต้นที่ดีที่สุด คือ การที่ครูอาจารย์ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้เรียน โดยการทำในสิ่งที่ตนเองพร่ำสอน เช่น เรียนรู้ที่จะทำความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก บุคลิกลักษณะของตนเอง ระมัดระวังคำพูดและการแสดงอารมณ์ให้เหมาะสมอยู่เสมอ

ความฉลาดทางอารมณ์ ต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาต่อเนื่องกันมาตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะจากการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมของพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก วิระวัฒน์ ปินนิตมาชัย [3] กล่าวไว้ว่า การอบรมเลี้ยงดูด้วยบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ของสมาชิกในครอบครัว เช่น มีความไว้วางใจ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารที่เปิดเผยมตรงไปตรงไปตรงมา หลีกเลี่ยงการทำร้ายทางจิตใจและอารมณ์

ครอบครัวเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวเด็กที่สุด และเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นจุดเริ่มต้นในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก พ่อแม่เป็นบุคคลแรกที่จะอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนให้มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และ

เดิบโตเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาประเทศ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จึงนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างยิ่ง ดังคำกล่าวของ Rousseau ที่ว่า เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาวบริสุทธิ์ที่ผู้ใหญ่จะแต่งแต้มสีอะไรลงไปก็ได้ จากคำกล่าวนี้เราจะเห็นได้ถึง ความสำคัญของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูว่าสามารถที่จะหล่อหลอมให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพอย่างไรก็ได้ จึงนับว่ามีหน้าที่สำคัญยิ่งสำหรับลูก [1]

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากดังเช่นปัจจุบัน เป็นตัวบ่งชี้ ลักษณะและคุณภาพของเด็ก ว่าจะเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุขมากน้อยเพียงใด ซึ่งพ่อแม่ปัจจุบันเน้นพัฒนา ความฉลาดทางสติปัญญาแก่ลูกเพื่อให้เป็นคนเก่งใน สังคม โดยเห็นได้จากส่งเสริมให้ลูกได้เรียนใน โรงเรียน ที่มีชื่อเสียง และให้เรียนพิเศษหลักเล็กรเรียน สอนให้ลูก ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนที่ดีในด้านที่ตนเห็นว่าสมควร จนทำให้ขาดการส่งเสริมให้ลูกได้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข เป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ สามารถที่จะปรับตัวและแสดงออกทางด้านอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม

การที่เราจะประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียน การทำงาน การประกอบอาชีพ จะต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญในด้านความฉลาดทางอารมณ์ ด้วย อาจกล่าวได้ว่า ความรู้เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น นำความรู้เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ไป พัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี โดยเฉพาะ การพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ของเด็ก และนำความรู้ไป พัฒนาการสื่อสาร การแสดงความรู้สึกและความเห็นอก เห็นใจบุคคลอื่น ก่อให้เกิดสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ควรเริ่มจากสังคมใน ครอบครัว ขยายไปสู่สังคมภายนอก เช่น ในโรงเรียน ใน หน่วยงาน และในชุมชนต่อไป

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องลักษณะการ เลี้ยงดูของพ่อแม่ว่ามีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของลูก

อย่างไร โดยมุ่งศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุประมาณ 11-12 ปี เป็นเพราะเป็นช่วงวัยที่พ่อแม่จะต้องให้การดูแลเอาใจใส่ ให้มากขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากเด็กวัยนี้กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น และเป็นระยะที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ต้องเผชิญกับปัญหาและการ ปรับตัวอีกมาก เด็กจะสามารถปรับตัวยอมรับการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความฉลาดทาง อารมณ์ของเด็กแต่ละคน และการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ และจะเป็นแนวทางสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูที่จะได้ ตระหนักถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาความ ฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเลือก ศึกษาแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไท สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2.2 เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไท สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรม เลี้ยงดูกับระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1

3. ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

3.1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่ม โดยการสุ่มเชิงระบบ (Systematic Sampling) โดยยึดห้องเรียนเป็นหลัก จำนวน 4 ห้องเรียน จากทั้งหมด 8 ห้องเรียน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจากห้อง 6/2, 6/4, 6/6 และ ห้อง 6/8 โรงเรียนพญาไท

3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยครอบคลุมลักษณะการอบรมเลี้ยงดู 3 แบบ

3.2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

3.2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละ

3.2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยคือศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ระดับความฉลาดทางอารมณ์นักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดปลายปิด (Close Ended Questionnaire) เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 3 ช่วง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และแบบประมาณค่า 5 ช่วง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test ค่า F-test การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA และการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการ Scheffe'

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง ได้ผลเป็นดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง ทุกคนเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นบิดาและ/หรือมารดา สถานภาพของบิดามารดาส่วนใหญ่ยังมีชีวิตอยู่และอยู่รวมกัน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน อายุของบิดาส่วนใหญ่อยู่ต่ำกว่า 30 ปี อายุของมารดาอยู่ระหว่าง 31 - 41 ปี ระดับการศึกษาของบิดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี และมารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี อาชีพของบิดาส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท และมารดาส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท

5.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง

การวิจัยครั้งนี้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองทั้งสิ้น 3 รูปแบบ คือ แบบประชาธิปไตย แบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวด กวดขัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แต่มีค่าเฉลี่ยค่อนข้างไปทางการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย คือด้านการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบ้าน รองลงมา ค่อนข้างปล่อยปละละเลยในเรื่องการรับฟังความคิดเห็น และค่อนข้างปล่อยปละละเลยในเรื่องอิสระในการเลือกอ่านหนังสือ ตามลำดับ จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แม้ว่าจะมีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยก็ตาม แต่ก็ยังไม่ใส่ใจใส่ใจเท่าที่ควร

5.3 ความฉลาดทางอารมณ์

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง ด้านการจัดการกับอารมณ์ ด้านสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และด้านการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นและด้านการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากที่สุด รองลงมา มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง ด้านการจัดการกับอารมณ์ และมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองน้อยที่สุด

5.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.4.1 ปี จ ฉัย ภูมิ ห ลัง ที่ ต่าง กัน มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรด้านปัจจัยภูมิหลัง เพศ อายุ จำนวนพี่น้อง ผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู การศึกษาของบิดามารดา อายุของมารดา สถานภาพของบิดามารดา อาชีพของบิดา มารดา ไม่ส่งผลทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนแตกต่างกัน แต่อายุของบิดามีผลทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนแตกต่างกัน

โดยพบว่านักเรียนที่มีบิดาอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองสูงกว่า นักเรียนที่มีบิดาอายุระหว่าง 41 - 50 ปี และนักเรียนที่มีบิดาอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองสูงกว่า นักเรียนที่มีบิดาอายุระหว่าง 41 - 50 ปี นักเรียนที่มีบิดาอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นสูงกว่า นักเรียนที่มีบิดาอายุระหว่าง 31 - 40 ปี

5.4.2 สมมติฐานที่ 2 มีสหสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับความฉลาดทางอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความฉลาดทาง

อารมณ์ของนักเรียนทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำมากกับการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้ มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง การจัดการกับอารมณ์ และการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 สามารถอภิปรายผลในประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

6.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพญาไท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 160 คน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิงมากกว่าชาย และส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี จำนวนพี่น้องของครอบครัว ประมาณ 2 คน ผู้ที่ให้การเลี้ยงดูส่วนใหญ่จะเป็นทั้งบิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน อายุจะอยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกัน การศึกษาและอาชีพของบิดามารดาอยู่ในระดับที่ดี คือ การศึกษาระดับปริญญาตรีและพนักงานบริษัท และสถานภาพของบิดาและมารดาอยู่ร่วมกัน

จากข้อมูลข้างต้นเป็นตัวบ่งชี้ว่าบิดามารดาของนักเรียนในปัจจุบันเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง ซึ่งบุคคลที่มีการศึกษาที่สูงแสดงถึงความรู้ ความสามารถ และความเข้าใจที่จะให้การอบรมเลี้ยงดูลูกในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม แต่ด้วยองค์ประกอบของลักษณะการทำงานและวิถีชีวิตที่ได้รับคามคาดหวังจากคนในสังคม ทำให้บิดามารดาใช้เวลาในการเอาใจใส่ลูกของตนเองน้อยลง จึงสะท้อนถึงลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ความสามารถของลูก รวมทั้งความฉลาดของลูกได้ โดยเฉพาะความฉลาดทางอารมณ์

6.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาพบว่า ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้การอบรมเลี้ยงดูลูกแบบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับพัชรินทร์ ไช

วงศ์ [4] ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาดทางอารมณ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : ศึกษากรณีโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ที่กล่าวว่า นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ สำหรับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่พบว่าส่วนใหญ่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น แต่จะมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างไปในทางปล่อยปละละเลย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แม้ว่าจะมีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แต่ก็ยังไม่ได้อาใจใส่เท่าที่ควร อาจเนื่องมาจากปัจจุบันนี้ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีภาระหน้าที่การงานมากขึ้น ไม่ค่อยมีเวลาในการดูแลเอาใจใส่เท่าที่ควร ทุกสิ่งที่เด็กได้รับคือบิดามารดาจะมุ่งไปที่การให้เรียนกวดวิชา แต่ยังคงดูแลในเรื่องไปพร้อม ๆ กัน แสดงให้เห็นว่าบิดามารดาให้ความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูลูกมากขึ้น โดยนำวิธีการเลี้ยงดูแบบสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการอบรมเลี้ยงดูลูกมากขึ้น แต่ก็ไม่อาจที่จะละเลยการเลี้ยงดูแบบเดิมได้ คือ นอกจากจะให้อิสระแก่ลูกในการแสดงความคิดเห็น การกระทำสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น แต่ยังคงเข้มงวดกับลูกบ้างในบางโอกาส

เพราะสภาพสังคมในปัจจุบันนี้เป็นสังคมที่ล่อแหลมต่อการกระทำผิดได้ง่าย เพราะปัญหาเยาวชนเสพติดปัญหาการคบเพื่อน ไม่ได้มีมากขึ้น และเป็นสังคมที่อันตรายต่อการดำรงชีวิตที่กำลังย่างเข้าสู่วัยรุ่นเป็นอย่างมาก ประกอบการการศึกษาของบิดามารดาส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง จึงระวังในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูมากยิ่งขึ้น เนื่องจากจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตามการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยที่มากที่สุดนี้ส่งผลทำให้ลักษณะเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไปทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยคือ การให้ความรัก ความอบอุ่น มีเหตุผล ให้อิสระแก่เด็กในการแสดงความคิดเห็นได้ตอบ จะทำให้เด็กมีความกระตือรือร้น มีความคิด

สร้างสรรค์ และทำให้เด็กเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามต้องการ

6.3 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยกลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่นและด้านการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากที่สุด รองลงมา มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง ด้านการจัดการกับอารมณ์ และด้านการสร้างแรงจูงใจให้ตนเองตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับคมเพชร ฉัตรศุกกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ [5] ที่กล่าวว่า องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ มี 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักอารมณ์ของตนเอง หรือการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการจัดการกับอารมณ์ คือ ความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ด้านแรงจูงใจในตนเอง เป็นความสามารถในการจูงใจตนเอง สามารถควบคุมความต้องการและแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม ด้านการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น เป็นการรับรู้อารมณ์และความต้องการของผู้อื่น และด้านการสร้างสัมพันธภาพ เป็นความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ ซึ่งจากการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับมากนั้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ตามทุกคนก็ไม่สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ทุกเหตุการณ์ เพราะบางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจจะยังไม่มีประสบการณ์ ดังนั้น จึงไม่มีบุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์มากที่สุด เพราะความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลแต่ละคนนั้นอยู่กับวุฒิภาวะ การเรียนรู้ และประสบการณ์ที่ได้รับมาว่ามากพอหรือไม่ และที่สำคัญครูอาจารย์ และบุคคลใกล้ชิดจะต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ ทำให้เด็กรู้ว่าตนเองมีคุณค่า และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก จึงจะสามารถพัฒนาให้เป็นผู้ที่มี

ความฉลาดทางอารมณ์ และสามารถฉลาดต่อการดำรงชีวิตต่อไปได้

6.4 ปัจจัยภูมิหลังที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ จำนวนพี่น้อง ผู้ให้การเลี้ยงดู ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา อายุของมารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา ไม่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในทุกด้าน แต่อายุของบิดาที่แตกต่างกันส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนแตกต่างกันในด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองและด้านการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น

6.5 มีสหสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับระดับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนทุกด้าน โดยมีความสัมพันธ์ระดับต่ำมากกับการรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และการจัดการกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้มีความสัมพันธ์ระดับต่ำกับการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง การจัดการกับอารมณ์ และการสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง แสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับเลี้ยงดูของผู้ปกครองเพียงอย่างเดียว อาจมีปัจจัยอื่นที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน กลุ่มเพื่อนของนักเรียน สภาพแวดล้อมภายนอกโรงเรียน หรือสื่อต่างๆ ฯลฯ

ดังนั้น ในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาแบบประชาธิปไตยจึงมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของลูกเป็นอย่างมาก โดยบิดามารดาต้องคำนึงถึงคุณลักษณะพัฒนาการ รวมทั้งวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์และสังคมปัจจุบัน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุประมาณ 12 ปี เป็นวัยเด็กที่ย่างเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ และต้องการอิสระในการคิดและทำสิ่งต่าง ๆ บิดา

มารดาจะต้องคำนึงถึงสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างตนเองกับลูกเมื่อเด็กมีปัญหาก็สามารถให้คำปรึกษาที่ดีได้ดีกว่าบุคคลอื่น และสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวนี้ จะสามารถทำให้เด็กเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์

7. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลหลายประการซึ่งนำไปสู่การเสนอแนะในการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้

7.1 การศึกษาในส่วนของการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา พบว่า บิดามารดาส่วนใหญ่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบิดามารดาควรให้ความรัก ความเอาใจใส่ลูกของตนอย่างเหมาะสม ใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูลูกของตนมากที่สุด เปิดโอกาสให้ลูกได้คิด และทำในสิ่งที่เขาต้องการเพื่อลูกจะเป็นบุคคลที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง และเป็นผู้ที่มีความสุขในการดำรงชีวิต นั่นก็หมายถึงการเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้วย

7.2 ในการอบรมเลี้ยงดูลูกบิดามารดาควรคำนึงถึงพัฒนาการ ความต้องการ และความรู้สึกนึกคิดของลูก และอย่าเอาความคิดและอารมณ์ของตนเองเป็นที่ตั้ง ควรคำนึงถึงความเหมาะสมด้วย

7.3 การศึกษาเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก ซึ่งให้เห็นว่าการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จำเป็นต้องเริ่มต้นด้วยการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของบิดามารดาที่มีต่อลูก รวมทั้งการแบ่งเวลาในการเอาใจใส่ลูกอย่างเหมาะสม เด็กจึงจะเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ต้องการต่อไป

7.4 การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ต้องเริ่มต้นพัฒนาให้เด็กรู้จักและเข้าใจตนเองเป็นอันดับแรก แล้วค่อยปลูกฝังในด้านสังคมต่อไป เพราะครอบครัว โดยเฉพาะบิดามารดาเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด สามารถช่วยให้เด็กรู้จักและเข้าใจตนเองได้ง่าย